

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8Co/36/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123202788
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Sopková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123202788.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Sopkovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a Mgr. Ivany Šlesarovej v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. XX, proti žalovanému: Poľnohospodárska družstvo podielnikov Drietoma, so sídlom Drietoma, IČO: 00 206 831, o zaplatenie nájomného za užívanie poľnohospodárskej ornej pôdy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 14C/23/2023-50 zo dňa 18. decembra 2023, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému sa nárok proti žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia 34,27 eur s 10 % ročným úrokom z omeškania od 28.02.2023 do zaplatenia titulom nájomného za užívanie poľnohospodárskej ornej pôdy za rok 2022 a žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie popísal skutkové okolnosti, zistené z vykonaného dokazovania: žalobca bol v roku 2022 výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. E. ako C-KN parcela č. XXXX/X o výmere 5.716 m² - orná pôda, C-KN parcela č. XXXX/X o výmere 5.716 m² - orná pôda a podielový spoluvlastník E-KN parc.č. XXXX o výmere 3.962 m² zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. E. v podiele 17/48 k celku. Tieto nehnuteľnosti v roku 2022 užíval bez platne uzavretej nájomnej zmluvy žalovaný, avšak tento poprel, že by ich užíval vo výmere tvrdenej žalobcom a to 12.835m². Žalovaný tvrdil, že z celej výmery patriacej žalobcovi užíval len 12.789 m² a za tie poskytol adekvátnu finančnú náhradu podľa výpočtu v nájomnej zmluve vo výške 26,70 eur za hektár, vo výške 34,15 eur dňa 20.12.2022, pričom spôsob výpočtu sumy žalobca nenamietal, žiadal len zaplatiť náhradu za užívanú výmeru zvýšenú o 46 m².

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 451 ods. 1, § 456, § 458 Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie, teda užívanie cudzieho majetku bez právneho dôvodu (bez zmluvy), pretože v prejednávanej veci žalobca predloženú nájomnú zmluvu nepodpísal. V takomto prípade je žalovaný povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške nájomného v mieste obvyklého za užívanie obdobných pozemkov. Dôkazné bremeno, koľko sa v skutočnosti z výmery pozemkov užívalo, nesie žalobca. Tento nepreukázal, že by žalovaný v spornom období roku 2022 užíval celú výmeru 12.835 m². Žalovaný dobrovoľne vydal žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 34,15 eur za ním tvrdenú a užívanú výmeru len 12.789 m², a to ešte pred podaním žaloby na súd, dňa 20.12.2022, na účet

žalobcu, ako sumu vypočítanú podľa nájomnej zmluvy 887/2019, čo žalobca nepoprel. Vzhľadom na to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v tom smere, že žalovaný užíval o 46 m² viac a vo zvyšku bol jeho nárok uspokojený ešte pred podaním žaloby, súd prvej inštancie nárok ako nepodložený zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalovaný mal v konaní plný úspech a preto by mal právo na náhradu trov konania. Žalovaný si však trovy neuplatnil a preto mu súd ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, v ktorom žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo ho zmenil tak, že žalobe vyhovie. Uviedol, že nie je pravdou, že by nepreukázal, že žalovaný v spornom období užíval pozemok v rozsahu 12.835 m². Podľa jeho názoru toto bolo preukázané dokladmi z katastra nehnuteľností o prenajatí, užívaní celkovej výmery pôdy 12 835 m². Z dôvodu, že nájomca v návrhu nájomnej zmluvy uviedol menšiu výmeru, túto nepodpísal a vrátil ju. Až koncom uplynulého roka mu žalovaný poslal na podpis nájomnú zmluvu č. 887/2019, v ktorej už bola výmera užíwanej pôdy uvedená správne (12 835 m²). Túto zmluvu žalovaný podpísal so spätným dátumom, 20.10.2019. Toto podľa neho preukazuje užívanie celej výmery 12 835 m². K odvolaniu pripojil žalobcom nepodpísanú nájomnú zmluvu č. 887/2019 zo dňa 20.10.2019, vrátane prílohy, v ktorej sa uvádza ako užívaná výmera podielu plocha 12 835 m².

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril tak, že odvolanie nie je dôvodné. Namietal, že v priebehu roka 2023 žalobca daroval pôdu svojim synom, už nie je jej vlastníkom. S novými vlastníkmi boli vypracované návrhy nájomných zmlúv. Všetky finančné záväzky voči žalobcovi má žalovaný vysporiadané. V snahe ukončiť viac ako 20 rokov sa opakujúce súdne konania, v októbri 2023 žalobcovi zaslal nové znenie nájomnej zmluvy č. 887/2019, so spätnou platnosťou od 01.11.2019, s uvedením celej výmery pôdy v jeho vlastníctve 12 835 m² a výškou nájomného 34,27 eur. Ani tento návrh zmluvy ale žalobca nepodpísal, neoprávnene sa dožaduje vyplatenia ďalšieho ročného nájomného 34,27 eur bez uvedenia obdobia, za ktoré výplatu požaduje.

4. Žalobca sa ďalej písomne vyjadril dňa 17.03.2024, že nové znenie nájomnej zmluvy s uvedením celej výmery pôdy, ktoré mu žalovaný poslal 03.11.2023, nepodpísal z dôvodu, že bola napísaná v priebehu tohto súdneho sporu. Poukázal na výzvy, doručené žalovanému v rokoch 2022 a 2023 na úpravu výmery pôdy. Predmetom konania je nárok na zaplatenie nájomného za rok 2022 na celú výmeru prenajímanej pôdy a úrok z omeškania.

5. Ďalšie písomné podania vo veci podané neboli.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

7. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie, pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani to nevyžadoval dôležitý záujem.

8. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

11. Žalobca z hľadiska obsahu odvolania (§ 124 ods. 1 CSP) v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

(§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Zároveň odvolaciemu súdu predložil nový dôkaz, ďalší návrh zmluvy č. 887/2019 s prílohou, čo možno posúdiť ako uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. g/ CSP, teda že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené.

12. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd na základe odvolania žalovaného i z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/ týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1

písm. a/ a b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávania za účelom prejednania veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania.

13. Pokiaľ žalovaný namieta, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), v dôsledku vec nesprávne právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, príslúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotení toho, čo uviedli

v rámci odvolacieho konania strany, skonštatoval, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP a v napadnutom rozsudku sa riadne vysporiadal so skutkovou i právnou argumentáciou strán vznesenou v prvoinštančnom konaní. Súd prvej inštancie uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal,

z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Hodnotenie vykonaných dôkazov obsahuje úvahy súdu prvej inštancie, ktoré majú logickú postupnosť a oporu v skutkových zisteniach. Súd prvej inštancie presne a jasne uviedol, ktoré tvrdenia strany produkovali, čo považoval za preukázané a ktoré tvrdenia vyhodnotil ako nepreukázané. Zistený skutkový stav podriadil pod príslušné právne normy, ktoré vo veci aplikoval a túto aplikáciu vyjadril svojim myšlienkovým postupom. Odvolací súd je toho názoru, že formulácie použité súdom prvej inštancie v odôvodnení rozsudku sú určité a zrozumiteľné, odôvodnenie je ako celok presvedčivé a z hľadiska obsahu spĺňa aj kvalitatívnu požiadavku.

14. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením. Prijaté právne závery súd prvej inštancie náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu, vo vzťahu k čomu odvolací súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

15. Súd prvej inštancie právny vzťah medzi sporovými stranami správne právne posúdil ako vzťah z bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď medzi stranami ani nebolo sporné, že žalovaný bez právneho titulu užíva poľnohospodársku pôdu, ktorá v rozhodnom žalovanom období (od 01.01.2022 do 31.12.2022) bola vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Sporná medzi stranami nebola ani výška bezdôvodného obohatenia, na ktoré má žalobca v zmysle § 451 ods. 1, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepochybne nárok, a to 26,70 eur za hektár užíwanej pôdy. V konaní bolo dokazovaním pred súdom prvej inštancie zistené, že žalovaný dňa 20.12.2022, teda pred začatím sporu (dňa 28.04.2023) poskytol adekvátnu finančnú náhradu podľa výpočtu v nájomnej zmluve vo výške 26,70 eur za hektár, spolu vo výške 34,15 eur. Spornou medzi stranami zostala len otázka, akú plochu z celej výmery, patriacej vlastnícky žalobcovi (12 835 m²) užíval žalovaný v rozhodnom období. Žalobca tvrdil, že žalovaný užíval celú plochu nehnuteľnosti, t.j. 12 835 m². Žalovaný tvrdil, že užíval len 12 789 m² a za tie žalobcovi poskytol finančnú náhradu.

16. Odvolací súd v uvedenom smere pripomína, že v zmysle CSP sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu (čl. 8 CSP). Neunesenie dôkazného

bremena znamená neúspešnosť strany v spore. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi sporovými stranami v spore závisí na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti sporových strán. Obvykle platí, že žalobca je v zásade povinný tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré opodstatňujú jeho ohrozené alebo porušené právo, resp. právom chránený záujem. Žalovaný je povinný (za predpokladu, že chce byť úspešný v spore) tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré právo žalobcu vylučujú. S poukazom na uvedené bol správny záver súdu prvej inštancie o tom, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k jeho tvrdeniu, že žalovaný užíval 12 835 m² a nie len 12 789 m², teda že užíval o 46 m² viac. Žalovaný totiž tento procesný útok žalobcu účinne poprel, keď pri svojej výpovedi ako strany sporu uviedol odlišné skutkové tvrdenia ako žalobca (§ 151 ods. 2 CSP). Bremeno preukázania rozsahu plochy užívanej neoprávnene žalovaným v konaní však zaťažuje žalobcu, ktorý z daného tvrdenia vyvodzuje pre seba priaznivé následky. Žalobca však žiadne dôkazy na preukázanie popísaných tvrdení v konaní neprodukoval. Pokiaľ žalobca poukazuje na ním predložený list vlastníctva, odvolací súd poznamenáva, že z neho nevyplýva nič iné, len aká je celková rozloha plochy pozemku, patriaceho v tom čase žalobcovi, ktorá skutočnosť ani nebola sporná. Výmera pozemku vyplývajúca z príslušného listu vlastníctva, evidovaného v katastri nehnuteľností však nevypovedá o rozlohe plochy z pozemku, ktorú žalovaný neoprávnene užíva. Vzhľadom na to, s poukazom na fakt, že náhradu za užívanie pozemku v rozsahu výmery 12 789 m² za rok 2022 žalovaný žalobcovi preukázateľne uhradil pred podaním žaloby, záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti nároku žalobcu uplatneného žalobou niet čo vytknúť.

17. Žalobca v odvolaní poukazuje na nový návrh nájomnej zmluvy č. 887/2019, so spätnou platnosťou od 01.11.2019, s uvedením celej výmery pôdy vo vlastníctve žalobcu a užívanej žalovaným 12 835 m² a s výškou nájomného 34,27 eur, ktorá mu bola podľa jeho vlastného tvrdenia doručená dňa 03.11.2023.

18. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

19. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy za taxatívne stanovených podmienok. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

20. Odvolací súd sa novým návrhom zmluvy č. 887/2019, predloženým žalobcom v odvolacom konaní, po vyhlásení rozsudku súdom prvej inštancie, nemohol vecne zaoberať, pretože na to neboli splnené zákonné podmienky v zmysle § 366 CSP. Je zrejmé, že predložená listina sa netýka procesných podmienok konania, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, resp. nemá ňou byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobca pritom nepreukázal, že by túto listinu, ktorá mu podľa jeho vlastných tvrdení bola doručená dňa 03.11.2023, bez svojej viny nemohol uplatniť v prvoinštančnom konaní, ktoré skončilo vyhlásením rozsudku na pojednávaní dňa 18.12.2023. Nemožnosťou označenia alebo predloženia skutočností alebo dôkazov bez viny strany civilného súdneho konania treba rozumieť nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie, t.j. situáciu, keď strana nemohla bez svojej viny skutočnosti alebo dôkazy označiť alebo predložiť, pretože o nich nevedela a ani inak z procesného hľadiska nezavinila nesplnenie svojej povinnosti ich tvrdenia alebo predloženia (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5MCdo/4/2007 z 20.03.2008).

21. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania, keď podľa § 255 ods. 1 nepriznal žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, náhradu trov konania z dôvodu, že si tento žiadne trovy konania neuplatnil.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

23. Odvolací súd rozhodol i o trovách odvolacieho konania.

23.1 Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23.2 Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

23.3 Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23.4 Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

23.5 Keďže žalovaný bol v odvolacom konaní plne úspešný, patril by mu podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Pretože si však žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a z obsahu spisu mu ani žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú, odvolací súd rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi nepriznáva.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).